

Perkutánní endoskopická gastrostomie - PEG

Autor: Pavlína Homolová

II. interní klinika gastroenterologická a hepatologická FN Olomouc, LF UP v Olomouci

Úvod

V současné době je podpora výživy (nutriční podpora) součástí komplexní péče o pacienty s nemocemi, jejichž důsledkem jsou poruchy výživy. Umělá výživa nahrazuje nemocným adekvátně příjem živin v situacích, které neumožňují potřebný energetický příjem běžnou stravou.

Enterální výživa

Enterální výživou se rozumí podávání farmaceuticky připravených výživných roztoků do trávicího traktu. (Kohout 2009, s. 40-41) Je to přirozená cesta přívodu živin, podporuje správnou funkci zažívacího traktu.

Perkutánní endoskopická gastrostomie

Perkutánní endoskopická gastrostomie je rutinně používaná minimálně invazivní metoda k zajištění dlouhodobé enterální výživy u vybraných pacientů, kteří nemohou přijímat potravu ústy. (Balihar 2016, s. 435)

Indikace a kontraindikace enterální výživy

Enterální výživa je indikována u pacientů s podvýživou, jejichž trávicí trakt je funkční (Kohout 2009, s. 41). Můžeme je rozdělit na indikace při poruše trávicího traktu (nesnášenlivost lepku, zánětlivé střevní onemocnění, nádory trávicí trubice atd.), neurologické nemoci (stav po cévní mozkové příhodě, dětská mozková obrna, Alzheimerova choroba, Parkinsonova nemoc, atd.), stomatologické (zlomeniny čelisti, nádory dutiny ústní, atd.), nemoci ušní, nosní a krční (nádory hrtanu, hltanu, štítné žlázy, atd.), nádorové, nervové nemoci (mentální anorexie, demenční stavy atd.), akutní stavy (popáleniny, mnohočetná poranění, atd.).

Kontraindikace enterální výživy dělíme na absolutní a relativní. Mezi absolutní kontraindikace

řadíme: náhlou příhodu břšní, akutní krvácení do trávicího traktu. K relativním kontraindikacím enterální výživy počítáme akutní zánět slinivky břšní, neztižitelné zvracení. V těchto případech je možné podávat enterální výživu pouze v minimálním množství (Kohout 2009, s. 44-46). Mezi nejčastější komplikace řadíme trávicí (nevolnost, zvracení, průjem, zácpa, nadýmání), infekční, metabolické (poruchy vodního a minerálového hospodářství) a mechanické komplikace (ucpání sondy, otlaky sliznice sondou).

Mezi možné komplikace řadíme průjmy, zvracení, ucpání PEGu, únik kolem PEGu, vdechnutí výživy nebo žaludečních šťáv.

Obr. 1 Perkutánní endoskopická gastrostomie

Obr. 2 Perkutánní endoskopická gastrostomie

Fotografie z archivu MUDr. Vrzalové, cit. 1. 4. 2017

Obr. 3 Perkutánní endoskopická gastrostomie

Fotografie z archivu MUDr. Vrzalové, cit. 3. 4. 2017

Edukace

Pokud je pacientům podávána výživa v domácích podmínkách, je nutno rodinu nebo pečující osoby podrobně poučit o způsobu aplikace. Nesmíme zapomenout, že aplikace enterální výživy klade na pacienta i jeho blízké značné psychické nároky. Jim všem musí být řádně vysvětlen způsob podávání enterální výživy, péče o PEG a rovněž poskytnuto praktické zacvičení.

Pacienti mají možnost kdykoli kontaktovat lékaře, sestru nebo nutriční poradkyni, což na psychiku nemocného i jeho okolí působí příznivě.

Praktické rady pro pacienta

- Věnujte v každé etapě vašeho života pozornost své výživě.
- Pravidelně zjišťujte svoji hmotnost.
- Pokud máte problém s příjmem potravy či necíleně hubnete, vyhledejte svého ošetřujícího lékaře.
- Ptejte se na možnosti výživové podpory, pokud máte problémy s příjmem potravy, žádejte vyšetření v nutriční poradně.

Seznam použité literatury

KOHOUT, Pavel, Eva Kotrlíková. *Základy klinické výživy*. Praha: Forsapi, 2009. ISBN 978-80-87250-05-1. Cit. 1. 4. 2016

KOHOUT, Pavel, Zdeněk Rušavý, Zuzana Šerclová. *Vybrané kapitoly z klinické výživy I*. Praha: Forsapi, 2010. ISBN 978-80-87250-08-2. Cit. 1. 4. 2016

SOBOTKA, Luboš (ed.). *Basics in clinical nutrition*. Fourth Edition. Prague: Galén, 2011. ISBN 978-80-7262-821-6. Cit. 23. 3. 2016

KŘÍŽOVÁ, Jarmila, Jaromír KŘEMEN, Eva KOTRLÍKOVÁ a Štěpán SVAČINA (eds.). *Enterální a parenterální výživa*. 2. Praha: Mladá fronta a. s., 2014. ISBN 978-80-204-3326-8. Cit. 1. 4. 2016

Vnitřní lékařství. Brno: Facta Medica, 2016, roč. 62, číslo 6, červen. ISSN 0042–773X.

Seznam obrázků

Obr. 1 Perkutánní endoskopická gastrostomie

(Obrázek z archivu MUDr. Vrzalové, cit. 1. 4. 2017)

Obr. 2 Perkutánní endoskopická gastrostomie

(Obrázek z archivu MUDr. Vrzalové, cit. 1. 4. 2017)

Obr. 3 Perkutánní endoskopická gastrostomie

(Obrázek z archivu MUDr. Vrzalové, cit. 3. 4. 2017)